0296-0304- SS Marcellinus - Decreta Supra Orientalibus Episcopis Directa

O93, f. 29ra; N442, f. 63ra; V630, f. 65rb; I83, f. 136va; VD38, f. 130ra; SG670, p. 273b; P9629, f. 39r

EPISTOLA[1] [2] CUIUS SUPRA ORIENTALIBUS EPISCOPIS DIRECTA. <I83, f. 136vb>

Dilectissimis fratribus universis episcopis per orientales provincias constitutis[3] Marcellinus[4] episcopus.

Quid[5] tam dulce sollicito[6] [7] quam, quod mihi de vobis innotescunt[8] [9] illa, quae cupio? Quid[10] tam religiosis conveniens[11] [12] institutis[13] quam, ut inter se sacerdotes pacem, quam eos[14] necesse est aliis[15] pro officio[16] annuntiare[17], conservent? Plena, fateor, gratulatione[18] suscepi, quod votiva mihi de caritate, quae inter vos est[19], ecclesiarum pace[20] in[21] litteris indicastis. Sponte[22] mihi, quicquid hortari[23] poteram, quicquid monere[24], delatum[25] est. Confirmet hoc deus, quod est[26] operatus[27] in nobis, et quae praecepit pro animarum salute[28] facienda[29], haec ipse, qui[30] praecepit[31], pro ea, qua[32] nos rede<VD38, f. 130rb>mit, pietate, faciat[33]. Et his[34] tam bonis[35] [36] nuntiis[37] nos quoque religiosorum[38] vicem[39] reddimus nuntiorum. Quicquid cum orientalibus, quos[40] ad ecclesiae corpus unitatemque[41] revocatos dudum dei nostri ope[42] litteris significavimus destinatis[43], denuo, cum aptum fuerit, repetitis vobiscum participamus[44] indiciis[45]. Mox[46] <SG670, p. 274a> pro nostro[47] <V630, f. 65va> edicto[48] ab orientalibus[49] missa legatio est[50], certa speravit, certa consuluit, sed facimus[51] [52] de his, quae <I83, f. 137ra> fuerunt dicenda compendia, ipsi potius[53] ad instruendam notitiam vestram[54], quae a[55] nobis sunt responsa, di<P9629, f. 39v>rigentes, ne quid sibi sub spatio prolixiore[56] terrarum aut opinio[57] vindicet[58] aut error assumat, cum ad rerum fidem ipsam teneri[59] sufficiat veritatem. Quod[60] autem ad continentiam vestrarum pertinet litterarum, oportuit quidem desideria plenius expedire[61].

Quapropter scitote vos a persecutione[62] fratrum et ab omni litigio abstinere debere dicente scriptura: Servum dei non oportet <O93, f. 29rb> litigare nec quemquam nocere. Sed omnes persecu<VD38, d. 130va>tores ecclesiae <N442, f. 63rb> servorumque eius vestris redargutionibus corrigere testante apostolo: Argue, obsecra, increpa. Quaecumque[63] ergo[64] contentiones[65] inter[66] christianos ortae fuerint ad ecclesiam deferantur et[67] ab ecclesiasticis viris terminentur.

Maior[68] autem non potest a minore iudicari[69], nec episcopi pontifici[70], a quo consecrari probantur, praeiudicium inferre[71] ullum[72] possunt. Quod si praesumptum fuisse cognoscitur, viribus <SG670, p. 274b> carere non dubium est, nec posse inter ecclesiastica ullo modo statuta censeri.

Clericus[73] vero cuiuslibet ordinis absque pontificis sui[74] <I83, f. 137rb> permissu[75] nullum[76] praesumat ad saeculare iudicium attrahere nec laico[77] quemlibet clericum[78] liceat accusare. Detractiones tamen[79] et accusationes atque persecutiones inter christianos oppido vitandae sunt, quia[80], licet[81] pauci simus[82] [83] in comparatione aliorum, si tamen unanimes fuerimus, facilius adversariis[84] resistemus[85].

Sanctus enim[86] protomartyr Stephanus labidabatur[87], sed Iesus suscipiebat plagas. <VD38, f. 130vb> Ideo unicuique providendum est, ne aliquem iniuste iudicet aut puniat[88] [89], ne[90] Iesum iudicet aut puniat. Et dominus in evangelio ait: Nolite iudicare[91], ut[92] non iudicemini[93]. In quo enim iudicio iudicaveritis, iudicabimini. Unde et doctor gentium loquitur dicens: Hoc igitur dico et testificor in domino, ut iam non ambuletis, sicut gentes ambulant in vanitate[94] sensus sui[95] tenebris[96] obscuratum habentes intellectum, alienati[97] a vita[98] dei per ignorantiam, quae est in illis propter caecitatem cordis ipsorum, qui desperantes <SG670, p. 275a> semetipsos tradiderunt impudicitiae in opera<I83, f. 137va>tionem immundiciae omnis et avaritiae. Vos autem non ita didicistis Christum, si tamen illum audistis[99] et in ipso[100] edocti[101] estis, sicut est veritas in Iesu[102], deponere vos secundum pristinam[103] [104] conversationem veterem hominem[105], qui corrumpitur secundum desi<V630, f. 65vb>deria erroris. Renovamini autem spiritu mentis vestrae et induite novum hominem[106], qui secundum deum creatus est in iusti<VD38, f. 131ra>tia et sanctitate veritatis. Propter quod deponentes mendacium loquimini veritatem unusquisque cum proximo suo, quoniam sumus invicem membra. Irascimini et nolite peccare. Sol non occidat super iracundiam vestram, nolite locum dare diabolo[107]. Qui furabatur, iam non furetur, magis autem labo<N442, f. 63va>ret[108] operando[109] manibus suis[110], quod bonum est, ut habeat, unde[111] tribuat[112] [113] necessitatem patienti[114]. Omnis sermo malus ex ore vestro non procedat, sed si quis bonus[115] est ad aedificationem opportunitatis, ut det gratiam audientibus. Et nolite contristare[116] spiritum sanctum dei, in quo[117] signati estis in diem[118] redemptionis. Omnis amaritudo[119] et ira et indignatio et clamor et blasphe<I83, f. 137vb>mia tollatur a vobis cum <SG670, p. 275b> omni malicia. Estote autem invicem benigni, misericordes, donantes[120] invicem, sicut[121] et deus in Christo donavit vobis[122]. Estote ergo imitatores dei sicut filii carissimi et ambulate in dilectione[123], sicut et Christus dilexit nos et tradidit semetipsum pro nobis oblationem et hostiam deo in odorem suavi<VD38, f. 131rb>tatis.

Fornicatio autem et omnis inmundicia aut avaritia nec nominetur in vobis, sicut decet[124] sanctos, aut turpitudo aut stultiloquium aut scurrilitas, quae ad rem non pertinet[125], sed magis gratiarum actio. Hoc enim scitote intellegentes, quod omnis fornicator aut immundus aut[126] avarus, quod[127] est idolorum servitus, non habet hereditatem in regno Christi et dei.

Nemo vos[128] seducat inanibus[129] verbis, propter haec[130] enim venit ira dei in filios diffidentiae[131], nolite ergo[132] effici participes eorum. Eratis enim aliquando tenebrae, nunc autem lux in domino, ut filii lucis ambulate. Fructus enim lucis est in omni bonitate et iustitia et veritate[133] probantes, quid[134] sit beneplacitum deo. Et nolite communicare[135] operibus infructuosis tenebrarum, magis autem redarguite[136]. <I83, f. 138ra> Quae enim in occulto fiunt ab ipsis, turpe est[137] et[138] dicere. Omnia autem, <SG670, p. 276a> quae arguuntur[139], a lumine manifestantur. Omne[140] [141] enim, quod manifestatur[142], lumen est, propter quod[143] dicit: Surge, <O93, f. 29va> qui dormis, et exsurge a mortuis, et illuminabit tibi Christus. <VD38, f. 131va> Videte itaque, fratres[144], quomodo caute ambuletis non[145] quasi insipientes, sed ut sapientes redimentes tempus, quoniam dies mali sunt. <V630, f. 66ra> <P9629, f. 40r> Propterea[146] nolite fieri imprudentes, sed intellegentes, quae sit[147] voluntas domini. Et nolite inebriari vino, in quo est luxuria, sed implemini spiritu[148] loquentes vobismetipsis in psalmis[149] et hymnis et canticis spiritalibus cantantes et psallentes in cordibus vestris, domino gratias agentes semper pro omnibus in nomine domini nostri Iesu Christi, deo et[150] patri subiecti invicem in timore Christi. <N442, f. 63vb> Omne enim, quod irrepraehensibile[151] est, catholica defendit ecclesia.

Non[152] licet ergo imperatori vel cuiquam pietatem custodienti[153] aliquid contra mandata divina[154] praesumere nec quicquam[155], quod[156] evangelicis propheticisque[157] et[158] apostolicis regulis obviatur[159] [160], agere.

Iniustum enim iudicium et definitio[161] iniusta re<SG670, p. 276b>gio[162] metu[163] [164] vel iussu a iudicibus ordinata non valeat, nec quicquam[165] [166] quod contra evangelicam[167] [168] vel[169] propheticam aut apos<I83, f. 138rb>tolicam doctrinam constitutionemve[170] eorum sive sanctorum pa<VD38, f. 131vb>trum actum fuerit, stabit[171]. Et quod ab infidelibus aut hereticis factum fuerit, omnino cassabitur[172].

Vos ergo state in fide, viriliter agite, et omnia vestra cum[173] caritate fiant. Huius ergo[174] gratia, ut ait apostolus, flecto[175] genua mea ad patrem domini[176] nostri Iesu Christi, ex quo omnis paternitas in caelis et in terra[177] nominatur, ut det vobis secundum divitias[178] gloriae[179] suae virtutem[180] corroborari per spiritum eius, in[181] interiore[182] homine habitare Christum per fidem in cordibus vestris in caritate radicati et fundati, ut possitis[183] compraehendere cum omnibus sanctis, quae sit latitudo[184] et[185] longitudo et profundum et altitudo, scire[186] etiam supereminentem scientiae caritatem Christi, ut impleamini in[187] omnem plenitudinem dei. Ei autem, qui potens[188] est omnia facere <SG670, p. 277a> superabundanter, quam[189] petimus aut intellegimus secundum virtutem[190], quae operatur in nobis, ipsi gloria in ecclesia[191] et in Christo Iesu in omnibus genera<VD38, f. 132ra>tionibus saeculi[192] saeculorum. Amen.

Data VI[193] Id. Decemb. Diocletiano VI[194] et Maximo[195] VIII vv. cc. conss.

O93, f. 29va; N442, f. 63vb; V630, f. 66ra; I83, f. 138va; VD38, f. 132ra; SG670, p. 277; P9629, f. 40r

1 EPISTOLA *fehlt V630*
2 *Überschrift*] EPISTOLA SANCTI MARCELLI PAPAE *SG670*
3 costitutis *I83*
4 marcellinus *korr. aus* malcellinus *P9629;* marcellus *korr. aus* marcellinus *SG670*
5 Quid *korr. aus* Qui *P9629;* Qui *korr. aus* Quid *I83*
6 *am Rande* Diligenti exercitato provido *VD38*
7 sollicita, *interlinear* o *SG670*
8 *am Rande* cognitascunt *VD38*
9 innotescuntur *korr. aus* innotescunt *P9629*
10 qui *I83*
11 *am Rande* apertum doctrinis *VD38*
12 convenies *VD38*
13 *am Rande* doctrinis *VD38*
14 eos *korr. aus* eos in *SG670*
15 alius *I83*
16 offitio *korr. aus* fitio *P9629*
17 *am Rande* manifesto dico *VD38*
18 *am Rande* Leticia *VD38*
19 est] est et *korr. aus* est *SG670*
20 pacem *V630*
21 in *fehlt P9629; N442; VD38; SG670*
22 *am Rande* Voluntarie *VD38*
23 *am Rande* Incitare *VD38*
24 monere *korr. aus* movere *SG670*
25 *am Rande* denuntiatum est *VD38*
26 est operatus] operatur *I83;* operatus est *VD38; SG670*
27 operatum *V630; P9629*

28 salute *VD38*
29 fatiendam *P9629*
30 qui *korr. aus* que *V630*
31 praecipit *O93; V630; P9629*
32 qua *korr. aus* quae *P9629; VD38;* quia *korr. aus* qui *SG670*
33 faciat *korr. aus* facit *V630;* faciebat *VD38*
34 his tam] istam *N442; I83; SG670*
35 boni *N442*
36 bonis nuntiis] boni nuntii *O93; P9629; I83; VD38*
37 nuntiis *korr. aus* nuntii *N442;* nuntii *SG670*
38 religiosorum] religio sanctorum *O93; V630;* religiosorum *korr. aus* religio sanctorum *P9629*
39 vice *VD38*
40 quod *I83*
41 unitatemque *korr. aus* unitatem *SG670*
42 *am Rande* Auxilium *VD38*
43 *am Rande* directis *VD38*
44 particabimus *VD38*
45 inditiciis *O93*
46 Moxque *korr. aus* Mox *SG670*
47 nostro edicto] nostra seditione *SG670*
48 editio *I83*
49 orientalibus *korr. aus* orientabus *I83*
50 est] est que *korr. aus* est *SG670*
51 *interlinear* e *SG670*
52 faciamus *I83*
53 *am Rande* magis *VD38*
54 vestra *SG670*
55 a *fehlt I83; VD38; SG670*
56 prolixore *O93*
57 *am Rande* Fama *VD38*
58 *am Rande* abeat *VD38*
59 cerei *I83*
60 *am Rande* Fratres non persequendos litigio *P9629*
61 *am Rande* Dicere explicare explanare *VD38*
62 persecutionem *P9629*
63 *am Rande* De acusationibus *P9629*
64 ergo *fehlt V630*
65 intentiones *V630*
66 inter] in te *I83*
67 et *fehlt SG670*
68 *am Rande* Quod maior non possit a minore iudicari *V630; am Rande* Maiores a minoribus non iudicandos *P9629*
69 iudicare *VD38*
70 pontifici a quo *korr. aus* pontificia qui *SG670*
71 inferri *V630; P9629; N442; VD38*
72 ullu *O93*
73 *am Rande* Clericus seculare iuditium non eat *P9629; am Rande* Quod clericus nullum ad iudicium trahat sine permissu episcopi *I83*
74 sui] sui licentia *VD38*
75 permissu *korr. aus* permissi *P9629:* permisso *korr. aus* permissum *SG670*
76 nullum *korr. aus* ullum *SG670*
77 laioco *VD38;* laicum *SG670*
78 clericum *fehlt SG670*
79 tam *O93*
80 quia *korr. aus* quia non *SG670*
81 libet *P9629*
82 simus *korr. aus* sumus *N442;* sumus *O93; VD38*
83 pauci simus *korr. aus* paucissimus *SG670*
84 adversarii *VD38*
85 resistemus *korr. aus* resistamus *SG670*

86 etenim *P9629; N442; I83; VD38; SG670*
87 labidabatur *P9629*
88 *am Rande* Condempnet occidet *VD38*
89 puniat *korr. aus* puniet *V630*
90 ne Iesum iudicet aut puniat *fehlt SG670*
91 iudicari *V630*
92 ut *korr. aus* et *P9629;* et *N442; I83*
93 iudicabimini *N442*
94 unitate *O93;* novitate *V630*
95 sui *fehlt I83; SG670*
96 *am Rande* Peccatis *VD38*
97 alienati *korr. aus* aligenati *SG670*
98 via *korr. aus* vita *SG670*
99 audistis et] audisset *I83*
100 illo *I83; VD38; SG670*
101 docti *SG670*
102 iesum *SG670*
103 *am Rande* Antiquam *VD38*
104 pristinae *N442*
105 *am Rande* sensum vitam *VD38*
106 hominem *VD38*
107 *am Rande* Ille diabolo dat locum qui eius suggestioni consentit *VD38*
108 laboraet *korr. aus* laborat *P9629*
109 operando *fehlt I83; VD38*
110 suis *fehlt SG670*
111 unde *korr. aus* ut de *SG670*
112 *am Rande* sustineat *VD38*
113 tribuat *korr. aus* tribuit *SG670*
114 patientibus *I83;* pacientibus *korr. aus* pacienbus *SG670*
115 bonum *I83; VD38*
116 contristare] contristari *korr. aus* constristare *P9629*
117 quo *korr. aus* quos *SG670*
118 die *I83; VD38*
119 amaritudo *korr. aus* amaritudum *SG670*
120 donantes] donantes in *O93*
121 sicut *korr. aus* sicut sicut *V630*
122 nobis *I83; VD38*
123 dilectionem *I83*
124 decet *korr. aus* dedet *P9629*
125 pertinere *VD38*
126 aut avarus *fehlt VD38*
127 quod *korr. aus* que *SG670*
128 vos seducat *korr. aus* vos *P9629*
129 inanibus] in animabus *SG670*
130 hoc *VD38*
131 *am Rande* Incredulitatis *VD38*
132 ergo *fehlt I83; SG670*
133 veritatem *VD38*
134 quod *SG670*
135 *am Rande* Participare *VD38*
136 *am Rande* Increpate *VD38*
137 est et] esset *VD38*
138 ei *I83*
139 *am Rande* Repraehenduntur *VD38*
140 Omne enim, quod manifestatur *fehlt I83*
141 Omne enim quod manifestatur lumen est *fehlt SG670*
142 manifestatur *korr. aus* manifestantur *V630*
143 quod *korr. aus* quo *N442*
144 fratres *fehlt V630*
145 non quasi insipientes, sed ut sapientes *fehlt I83; VD38; SG670*

146 Propterea nolite fieri imprudentes, sed intelligentes, quae sit voluntas domini *fehlt I83; SG670*
147 sit *korr. aus* sunt *P9629*
148 spiritu] spiritu sancto *I83*
149 salmis *P9629*
150 et *fehlt P9629*
151 repraehensibile *N442; I83*
152 *am Rande* Quod non liceat imperatori alquid contra mandata divina praesumere et quod definito iniusta regio metu ordinata non valeat *V630; am Rande* Nil ad imperatorem et iudicem contra legem agendum *P9629*
153 custodiendi *I83*
154 divinitatis *I83; SG670*
155 quicquam *korr. aus* quemquam *V630*
156 quo *korr. aus* quod in *SG670*
157 propheticis *VD38*
158 et *fehlt I83;* seu *VD38;* ac *SG670*
159 *am Rande* Contradicitur *VD38*
160 obviet *V630*
161 difinitio *I83;* diffinitio *SG670*
162 regis *SG670*
163 *am Rande* Timore *VD38*
164 metu] et uius *SG670*
165 *am Rande* Aliquid *VD38*
166 quicquam *korr. aus* quemquam *V630*
167 evangelicam vel propheticam aut apostolicam doctrinam] evangelicae vel propheticae aut apostolicae doctrinae *I83;* evangelicae vel propheticae aut apostolicae doctrinam *O93; V630; P9629*
168 evangelicam vel propheticam aut apostolicam doctrinam constitutionemve eorum] evangelicę vel propheticę aut apostolicę doctrinę constitutionem *SG670*
169 vel *fehlt VD38*
170 constitutionemve eorum] constitutionem *korr. aus* constitutionemvae eorum *P9629;* constitutionem *I83;* constitutionemque *VD38*
171 constabit *korr. aus* non stabit *SG670*
172 *am Rande* Annulabitur Dissipabitur *VD38*
173 in *I83*
174 ergo rei *korr. aus* ergo *N442;* rei *SG670*
175 flecto *korr. aus* fleto *P9629;* fleto *VD38*
176 domini *fehlt I83*
177 terris *V630*
178 divitiae *I83*
179 gratiae *SG670*
180 virtute *SG670*
181 in *fehlt P9629; SG670*
182 interiore homine] interiorem hominem *N442; I83; SG670*
183 possitis] possitis sancto *P9629;* possitis *kor. aus* possiti *I83*
184 latitudo et longitudo] longitudo et latitudo *I83;* longitudo latitudo *SG670*
185 et *fehlt V630*
186 scire etiam] scientiam *VD38*
187 in *korr. aus* in in *P9629*
188 pontens *VD38*
189 quod *I83; VD38*
190 virtute *P9629*
191 saecula *P9629*
192 seculis *P9629;* saecula *I83*
193 V *P9629; N442; I83; SG670*
194 VI *fehlt N442; I83; VD38; SG670*
195 maximiano *SG670*